

EP575

CAMÍ DES COMELLAR DE SES METLES
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

CLASSIFICACIÓ DE PROTECCIÓ

- ☐ Bé Catalogat
- ☐ Bé d'Interès Cultural
- ■ Catàleg Municipal
- ☐ Incoat BC
- ☐ Incoat BIC
- ☐ Patrimoni de la Humanitat

GRAU DE PROTECCIÓ

- ■ Integral
- ☐ Parcial
- ☐ Ambiental

1 IDENTIFICACIÓ

CODI. EP575
NOM. Camí des Comellar de Ses Metles
TIPUS DE BÉ

- ☐ Arquitectura civil privada
- ☐ Arquitectura civil pública
- ☐ Arquitectura industrial
- ☐ Arquitectura militar
- ☐ Arquitectura religiosa
- ■ Béns d'interès paisatgístics i ambiental
- ☐ Béns o llocs etnològics
- ☐ Conjunt històric
- ☐ Escultura monumental religiosa i heràldica
- ☐ Jaciment arqueològic
- ☐ Jardí històric
- ☐ Zona paleontològica

2 LOCALITZACIÓ

ADREÇA. Camí de son Xina, 25
CODI POSTAL. 07150
REF CADASTRAL.07005A007002410000RY-07005A007002330000RU
POLÍGON. 07
PARCEL·LA. 230-232-233-241-253
ZONA

- ☐ Andratx
- ☐ Camp de Mar
- ☐ Dragonera
- ☐ Port d'Andratx
- ☐ Sa Coma
- ☐ Sant Elm
- ☐ S'Arracó
- ■ Rústica

TIPUS D'ACCÉS

- ☐ Fàcil
- ■ Difícil
- ☐ amb vehicle de tracció total
- ☐ amb vaixell

GRAU D'ACCESSIBILITAT

- ☐ Accessible
- ■ Parcialment accessible
- ☐ Innaccessible

3 ELEMENTS PROTEGITS

S'hauran de conservar íntegrament tots els béns catalogats així com totes les parts que els integren

COORDENADES UTM.
Inici
451109.63 ; 4380694.90
Final
452098.58 ; 4381457.60

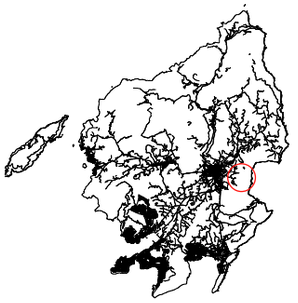

EP575

CAMÍ DES COMELLAR DE SES METLES
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

4 DESCRIPCIÓ

AUTORIA. Desconegut

ESTIL. Infraestructura viària

CRONOLOGIA. s.XVIII- XIX

CLASSIFICACIÓ DEL SÒL

- ☐ Urbà
- ☐ Urbanitzable
- ☐ Sòl rústic comú
- ■ Rústic protegit
  - ☐ AANP (Àrea natural d'especial interès d'alt nivell de protecció)
  - ■ ANEI (Àrea natural d'especial interès)
  - ■ ARIP (Àrea rural d'interès paisatgístic)

RÈGIM DE PROPIETAT

- ☐ Consell Insular
- ☐ Fundacions
- ☐ Govern Balear
- ☐ Govern Central
- ☐ Institucions Eclesiàstiques
- ☐ Municipal
- ■ Particular
- ☐ Altres

OBSERVACIONS.

07005A007002300000RE
07005A007002320000RZ
07005A007002530000RK

DESCRIPCIÓ.

Petita infraestructura viària que comunicava les terres de Son Moner amb el sector superior del comellar de ses Metles a la Serra de Garrafa. Aquest camí s'inicia a una bifurcació del camí de son Xina a prop del número 25 i arriba al sector superior del mencionat comellar. Actualment correspon a un camí d'uns 895 metres de longitud aproximadament. La majoria del traçat conservat correspon a un camí de ferradura, amb una amplada mitjana d'uns 2 metres aproximadamen, encara que al inici es troba ampliat amb un camí de carro. La majoria del traçat de ferradura, quasi 700 metres, es conserva amb marges, paretons i restes de ferm empedrat totalment adaptats a l'orografia del comellar creant un tracat sinuós i serpentetjant. La resta del tram es troba amb un ferm de terra. El camí es troba en un estat de conservació regular.

HISTÒRIA.

El municipi d'Andratx, al igual que els altres municipis ubicats a la Serra de Tramuntana, conserva una xarxa de camins documentats des d'època antiga caracteritzats per una adaptació a la complicada orografia i que servien com element de cohesió i connexió tant intern de la contrada com amb el reste de l'illa. La documentació històrica ens indica l'existència de vials des d'època romana (EP166), encara que aquesta informació s'amplia en època medieval amb el tramat de camins reials i la creació d'un mostassaf al poble d'Andratx per tal de mantenir i fer complir la legislació en matèria de camins. L'augment de l'explotació dels recursos naturals existents junt amb la segregació de moltes finques en petites i mitjanes explotacions des del segle XVI i XVII condicionà la creació d'un ampli ventall de camins distribuïts per tota la contrada.

BIBLIOGRAFIA.

·A.A.V.V. (2002). *Guia dels pobles de Mallorca. Andratx*. Inca: Hora Nova S.A.

·A.A.V.V. (2007). *Catàleg de camins del terme municipal d'Andratx*. Consell Insular de Mallorca. Departament de Medi Ambient i Natura.

·BERARD, G. (1983). *Viaje a las villas de Mallorca, 1789*. Palma: Luis Ripoll.

·ENSEÑAT PUJOL, G. (2006). *Andratx i la seva rodalia segons les descripcions de cronistes i viatgers (segles XIII-XIX).* . En I Jornades d´estudis locals d´Andratx. Palma: Ajuntament d´Andratx.

·ENSEÑAT PUJOL, J. B. (1983). *Historia de la Baronía de los Señores Obispos de Barcelona en Mallorca*. Edición facsímil de 1919-1920 de dos Tomos, reunidos en un solo volumen. Inca: Ajuntament d'Andratx

·HABSBURGO, L. S. (Archiduque Luis Salvador de Austria) (2002). *Les Balears descrites per la paraula i la imatge, Volum V*. Palma: Govern de les Illes Balears, Sa Nostra y Grup Serra.

5 ESTAT DE CONSERVACIÓ

DEL CONJUNT DE BÉ
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA COMPOSICIÓ VOLUMÈTRICA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ESTRUCTURA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA FAÇANA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LES TEULADES
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS INTERIORS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ENTORN
- ■ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS ESPAIS COMUNS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

6 DIRECTRIUS D'INTERVENCIÓ

INTERVENCIONS ADMISSIBLES.

Només es permeten les obres de manteniment, consolidació i restauració. Excepcionalment, es permetran les obres de rehabilitació. Qualsevol tipus d'intervenció estarà subjecte a les directrius establertes en el punt 2 de la normativa del catàleg. Sempre que la intervenció ho requereixi caldrà presentar un estudi arqueològic/històric realitzat per tècnic competent. Així mateix, serà preceptiva la inspecció per part dels tècnics municipals amb la finalitat d'establir les actuacions adients per a cada tipus d'intervenció plantejada. No es permet la col·locació de publicitat, cables, antenes, aparells d'alarma i conduccions aparents en les façanes i cobertes del bé i de bastir instal·lacions de serveis públics o privats que n'alterin greument la contemplació.

OBRES PERMESES
- ■ Manteniment
- ■ Consolidació
- ■ Recuperació/Restauració
- ☐ Condicionament
- ☐ Reestructuració
- ☐ Reconstrucció
- ☐ Ampliació
- ■ Rehabilitació
- ☐ Enderroc

INTERVENCIONS PREFERENTS.

Aquelles obres de restauració, consolidació i manteniment necessàries per evitar el deteriorament de l'element. En particular, aquelles obres que suposin la íntegra conservació en el lloc de la tècnica, les dimensions, el sistema constructiu i els materials originals que constitueixen aquest element (paviments, parets, etc). Restaurar aquells trams del mur de pedra que acompanya el camí i que es troben parcialment esfondrats. Restauració dels trams empedrats amb la mateixa tècnica, sistema constructiu i materials. Retirada de l'excés de vegetació. No desatendre la unitat del conjunt etnològic que conformen aquest element i la resta d'elements relacionats que l'envolten. Protegir l'entorn més immediat.

ENTORNS DE PROTECCIÓ

L'entorn de protecció del bé és el que queda gràficament representat en l'apartat 11. Documentació Gràfica de la fitxa de catàleg. El volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en aquests entorns de protecció dels bens no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En aquests entorns es prohibeix qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori així com qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

7 INTERVENCIONS (data)

TIPUS

- ☐ Conservació
- ☐ Consolidació
- ☐ Esbucament
- ☐ Estudi documental
- ☐ Intervenció arqueològica
- ☐ Nova construcció
- ☐ Reforma
- ☐ Rehabilitació
- ☐ Restauració
- ☐ Altres

OBSERVACIONS.

8 USOS

ANTERIORS

- ☐ Altres
- ☐ Agrícola-ramader
- ☐ Agroturisme
- ☐ Administratiu
- ☐ Associacions
- ☐ Banc
- ☐ Comercial
- ☐ Culte
- ☐ Decoratiu
- ☐ Defensiu
- ☐ Desocupat
- ☐ Espai de lleure
- ☐ Forn
- ☐ Funerari
- ☐ Habitatge
- ☐ Industrial
- ☐ Restaurant
- ■ Obra d'enginyeria
- ☐ Militar
- ☐ Sanitari
- ☐ Serveis-Administració pública

ACTUAL

En relació al règim d'usos permesos actualment s'estarà al que disposa la classificació, definició i condicions establertes a les Normes Subsidiàries del Planejament d'Andratx per a la zonificació on es trobi el bé.

OBSERVACIONS.

9 PROTECCIÓ

TIPUS DE PROTECCIÓ	Catàleg Municipal. Normes subsidiàries del Planejament Urbanístic
CATEGORIA	Integral
DISPOSICIÓ	
DATA	
REVISIÓ	2014

OBSERVACIONS.

10 DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

EP575

CAMÍ DES COMELLAR DE SES METLES
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

11 DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

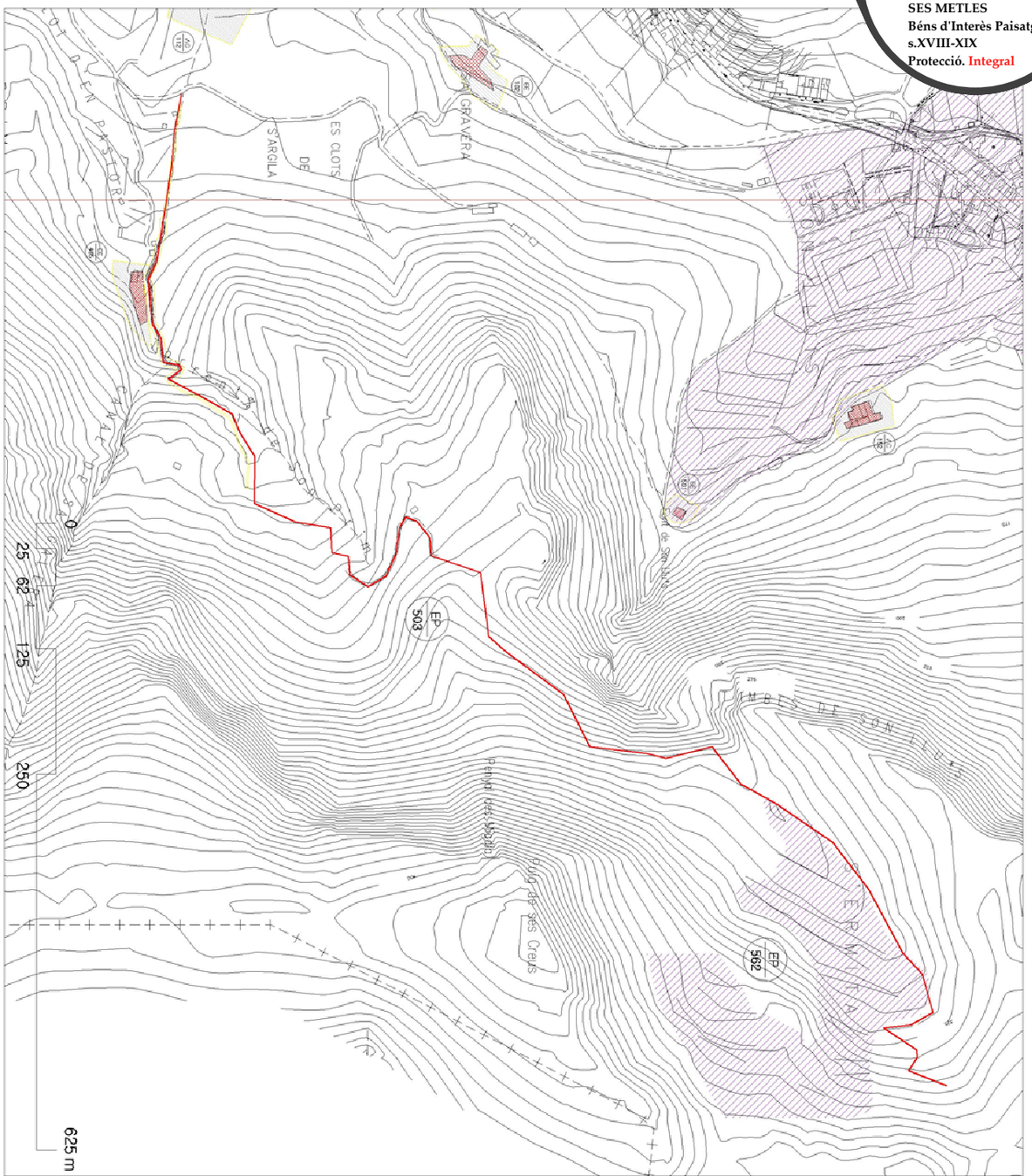

CATÀLEG PATRIMONI HISTÒRIC D'ANDRATX

patrimoni andratx

ELEMENTS CATALOGATS

ENTORN DE PROTECCIÓ

IDENTIFICACIÓ ELEMENT CATALOGAT

NORMES SUBSIDIÀRIES DEL MUNICIPI D'ANDRATX

PLÀNOL Nº: 0-TM-1-13

Concepte:

CATÀLEG PATRIMONI HISTÒRIC D'ANDRATX

ANY: 2014

CODI: EP/503

Ajuntament d'Andratx Illes Balears

Ajuntament d'Andratx

patrimoni andratx

EP576

PUJADOR D'EN PALMER
Bén d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

CLASSIFICACIÓ DE PROTECCIÓ

- ☐ Bé Catalogat
- ☐ Bé d'Interès Cultural
- ■ Catàleg Municipal
- ☐ Incoat BC
- ☐ Incoat BIC
- ☐ Patrimoni de la Humanitat

GRAU DE PROTECCIÓ

- ■ Integral
- ☐ Parcial
- ☐ Ambiental

1 IDENTIFICACIÓ

CODI. EP576
NOM. Pujador d'en Palmer
TIPUS DE BÉ

- ☐ Arquitectura civil privada
- ☐ Arquitectura civil pública
- ☐ Arquitectura industrial
- ☐ Arquitectura militar
- ☐ Arquitectura religiosa
- ■ Béns d'interès paisatgístics i ambiental
- ☐ Béns o llocs etnològics
- ☐ Conjunt històric
- ☐ Escultura monumental religiosa i heràldica
- ☐ Jaciment arqueològic
- ☐ Jardí històric
- ☐ Zona paleontològica

2 LOCALITZACIÓ

ADREÇA. Camí de Sa Coma Clova
CODI POSTAL. 07150
REF CADASTRAL. 07005A004000030000RK
POLÍGON. 04
PARCEL·LA. 03
ZONA

- ☐ Andratx
- ☐ Camp de Mar
- ☐ Dragonera
- ☐ Port d'Andratx
- ☐ Sa Coma
- ☐ Sant Elm
- ☐ S'Arracó
- ■ Rústica

TIPUS D'ACCÉS

- ☐ Fàcil
- ■ Difícil
- ☐ amb vehicle de tracció total
- ☐ amb vaixell

GRAU D'ACCESSIBILITAT

- ☐ Accessible
- ■ Parcialment accessible
- ☐ Innaccessible

3 ELEMENTS PROTEGITS

S'hauran de conservar íntegrament tots els béns catalogats així com totes les parts que els integren

COORDENADES UTM.

Inici
451109.63 ; 4380694.90
Final
452098.58 ; 4381457.60

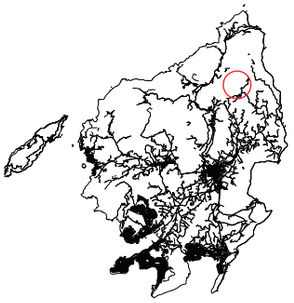

4 DESCRIPCIÓ

AUTORIA. Desconegut

ESTIL. Infraestructura viària

CRONOLOGIA. s.XVIII- XIX

CLASSIFICACIÓ DEL SÒL

- ☐ Urbà
- ☐ Urbanitzable
- ☐ Sòl rústic comú
- ■ Rústic protegit
  - ☐ AANP (Àrea natural d'especial interès d'alt nivell de protecció)
  - ■ ANEI (Àrea natural d'especial interès)
  - ☐ ARIP (Àrea rural d'interès paisatgístic)

RÈGIM DE PROPIETAT

- ☐ Consell Insular
- ☐ Fundacions
- ☐ Govern Balear
- ☐ Govern Central
- ☐ Institucions Eclesiàstiques
- ☐ Municipal
- ■ Particular
- ☐ Altres

OBSERVACIONS.

DESCRIPCIÓ.

Aquest camí és un antic camí de ferradura que enllaça el coll de sa Coma Clova amb les planes d'en Verd. S'inicia al coll de sa Coma Clova i finalitza a la part més elevada de Sa Coma Clova després de comunicar amb les planes d'en Verd. Actualment correspon a un camí d'uns 2.321 metres de longitud on destaca un tram de quasi 400 metres de camí de ferradura dels millors conservats de tot el municipi, la resta del camí es desenvolupa fins a transformar-se en un camí de carro més modern. Quasi tot el ferm del camí és de terra amb l'excepció del sector empedrat. L'amplada mitjana de la majoria del camí és d'uns 2 metres, no obstant el millor tram de camí de ferrradura conserva una amplada d'uns 90 centímetres. Aquest tram de camí de ferradura puja des del coll quasi adossat a la partió de la finca de s'Alqueria fins arribar al sector superior del penyasegat que comunica amb les planes d'en Verd. El sistema constructiu conservat presenta un traç sinuós i serpentetjat a cauda de l'adaptació a l'accidentalitat del terreny. Aquesta adaptació al terreny provoca l'ús d'uns marges laterals i paretons de pedra en sec amb trams empedrats, amb macs sense adobar o molt poc adobades. A més es poden observar algunes intervencions per millorar el ferm creant sectors amb les roques picades. El camí es troba en un estat de conservació regular i gran part de seu traçat fou afectat pel incendi de l'estiu del 2013.

HISTÒRIA.

El municipi d'Andratx, al igual que els altres municipis ubicats a la Serra de Tramuntana, conserva una xarxa de camins documentats des d'època antiga caracteritzats per una adaptació a la complicada orografia i que servien com element de cohesió i connexió tant intern de la contrada com amb el reste de l'illa. La documentació històrica ens indica l'existència de vials des d'època romana (EP166), encara que aquesta informació s'amplia en època medieval amb el tramat de camins reials i la creació d'un mostassaf al poble d'Andratx per tal de mantenir i fer complir la legislació en matèria de camins. L'augment de l'explotació dels recursos naturals existents junt amb la segregació de moltes finques en petites i mitjanes explotacions des del segle XVI i XVII condicionà la creació d'un ampli ventall de camins distribuïts per tota la contrada. És en aquest moment quan possiblement es crea aquest camí de ferradura que conecta un espai explotat mitjançant rotes amb els sectors més propers a les cases de possessió de s'Alqueria.

BIBLIOGRAFIA.

·A.A.V.V. (2002). *Guia dels pobles de Mallorca. Andratx.* Inca: Hora Nova S.A.

·A.A.V.V. (2006). *I Jornades d´estudis locals d´Andratx*. Palma: Ajuntament d'Andratx.

·A.A.V.V. (2007). *Catàleg de camins del terme municipal d'Andratx.* Consell Insular de Mallorca. Departament de Medi Ambient i Natura.

·BERARD, G. (1983). *Viaje a las villas de Mallorca, 1789*. Palma: Luis Ripoll.

·ENSEÑAT PUJOL, G. (2006). *Andratx i la seva rodalia segons les descripcions de cronistes i viatgers (segles XIII-XIX).* . En I Jornades d´estudis locals d´Andratx. Palma: Ajuntament d´Andratx.

·ENSEÑAT PUJOL, J. B. (1983). *Historia de la Baronía de los Señores Obispos de Barcelona en Mallorca.* Edición facsímil de 1919-1920 de dos Tomos, reunidos en un solo volumen. Inca: Ajuntament d'Andratx

·HABSBURGO, L. S. (Archiduque Luis Salvador de Austria) (2002). *Les Balears descrites per la paraula i la imatge, Volum V*. Palma: Govern de les Illes Balears, Sa Nostra y Grup Serra.

·VIBOT, T. (2006). *Possessions de Mallorca (I).* Pollença: El Gall Editor.

·VIBOT,T. (2006*). La Toponímia de s'Alqueria d'Andratx*. En XVIII Jornada d'Antroponímia i Toponímia Selva 2005. UIB ed.

5 ESTAT DE CONSERVACIÓ

DEL CONJUNT DE BÉ
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA COMPOSICIÓ VOLUMÈTRICA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ESTRUCTURA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA FAÇANA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LES TEULADES
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS INTERIORS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ENTORN
- ■ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS ESPAIS COMUNS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

6 DIRECTRIUS D'INTERVENCIÓ

INTERVENCIONS ADMISSIBLES.

Només es permeten les obres de manteniment, consolidació i restauració. Excepcionalment, es permetran les obres de rehabilitació. Qualsevol tipus d'intervenció estarà subjecte a les directrius establertes en el punt 2 de la normativa del catàleg. Sempre que la intervenció ho requereixi caldrà presentar un estudi arqueològic/històric realitzat per tècnic competent. Així mateix, serà preceptiva la inspecció per part dels tècnics municipals amb la finalitat d'establir les actuacions adients per a cada tipus d'intervenció plantejada. No es permet la col·locació de publicitat, cables, antenes, aparells d'alarma i conduccions aparents en les façanes i cobertes del bé i de bastir instal·lacions de serveis públics o privats que n'alterin greument la contemplació.

OBRES PERMESES
- ■ Manteniment
- ■ Consolidació
- ■ Recuperació/Restauració
- ☐ Condicionament
- ☐ Reestructuració
- ☐ Reconstrucció
- ☐ Ampliació
- ■ Rehabilitació
- ☐ Enderroc

INTERVENCIONS PREFERENTS.

Aquelles obres de restauració, consolidació i manteniment necessàries per evitar el deteriorament de l'element. En particular, aquelles obres que suposin la íntegra conservació en el lloc de la tècnica, les dimensions, el sistema constructiu i els materials originals que constitueixen aquest element (paviments, parets, etc). Restaurar aquells trams del mur de pedra que acompanya el camí i que es troben parcialment esfondrats. Restauració del trams empedrats amb la mateixa tècnica, sistema constructiu i materials. Retirada de l'excés de vegetació. No desatendre la unitat del conjunt etnològic que conformen aquest element i la resta d'elements relacionats que l'envolten. Protegir l'entorn més immediat.

ENTORNS DE PROTECCIÓ

L'entorn de protecció del bé és el que queda gràficament representat en l'apartat 11. Documentació Gràfica de la fitxa de catàleg. El volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en aquests entorns de protecció dels bens no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En aquests entorns es prohibeix qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori així com qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

7 INTERVENCIONS (data)

TIPUS

- ☐ Conservació
- ☐ Consolidació
- ☐ Esbucament
- ☐ Estudi documental
- ☐ Intervenció arqueològica
- ☐ Nova construcció
- ☐ Reforma
- ☐ Rehabilitació
- ☐ Restauració
- ☐ Altres

OBSERVACIONS.

8 USOS

ANTERIORS

- ☐ Altres
- ☐ Agrícola-ramader
- ☐ Agroturisme
- ☐ Administratiu
- ☐ Associacions
- ☐ Banc
- ☐ Comercial
- ☐ Culte
- ☐ Decoratiu
- ☐ Defensiu
- ☐ Desocupat
- ☐ Espai de lleure
- ☐ Forn
- ☐ Funerari
- ☐ Habitatge
- ☐ Industrial
- ☐ Restaurant
- ■ Obra d'enginyeria
- ☐ Militar
- ☐ Sanitari
- ☐ Serveis-Administració pública

ACTUAL

En relació al règim d'usos permesos actualment s'estarà al que disposa la classificació, definició i condicions establertes a les Normes Subsidiàries del Planejament d'Andratx per a la zonificació on es trobi el bé.

OBSERVACIONS.

9 PROTECCIÓ

TIPUS DE PROTECCIÓ	Catàleg Municipal. Normes subsidiàries del Planejament Urbanístic
CATEGORIA	Integral
DISPOSICIÓ	
DATA	
REVISIÓ	2014

OBSERVACIONS.

Part del traçat d'aquesta camí es troba dins la Zona declarada Paratge Pintoresc pel Decret 984/1972, de 24 de març (BOE 94, 19/4/1972), que mitjançant la disposició addicional primera de la Llei 16/95, del "Patrimonio Histórico Español", i posteriorment la disposició addicional primera de la Llei 12/98, del Patrimoni Històric de les Illes Balears, va passar a ser considerada Bé d'Interès Cultural.

EP576

PUJADOR D'EN PALMER
Bén d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

11 DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

EP576

PUJADOR D'EN PALMER
Bén d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

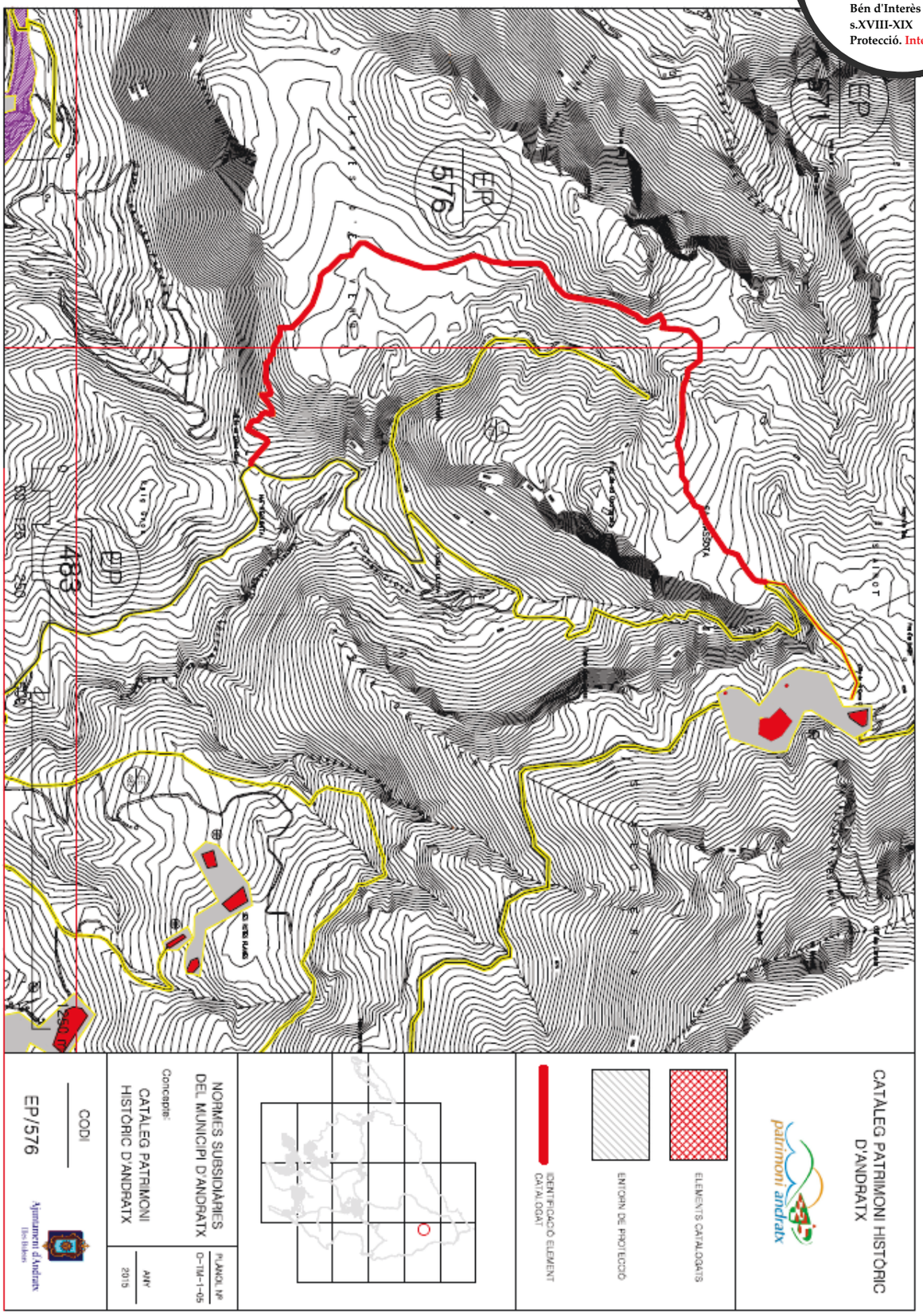

EP577

RUTA DE PEDRA EN SEC
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

CLASSIFICACIÓ DE PROTECCIÓ

- ☐ Bé Catalogat
- ☐ Bé d'Interès Cultural
- ■ Catàleg Municipal
- ☐ Incoat BC
- ☐ Incoat BIC
- ☐ Patrimoni de la Humanitat

GRAU DE PROTECCIÓ

- ■ Integral
- ☐ Parcial
- ☐ Ambiental

1 IDENTIFICACIÓ

CODI. EP577
NOM. Ruta de pedra en sec
TIPUS DE BÉ

- ☐ Arquitectura civil privada
- ☐ Arquitectura civil pública
- ☐ Arquitectura industrial
- ☐ Arquitectura militar
- ☐ Arquitectura religiosa
- ■ Béns d'interès paisatgístics i ambiental
- ☐ Béns o llocs etnològics
- ☐ Conjunt històric
- ☐ Escultura monumental religiosa i heràldica
- ☐ Jaciment arqueològic
- ☐ Jardí històric
- ☐ Zona paleontològica

2 LOCALITZACIÓ

ADREÇA. Andratx
CODI POSTAL.
REF CADASTRAL.
POLÍGON. 2,3,4,12,13,14,15
PARCEL·LA.
ZONA

- ☐ Andratx
- ■ Camp de Mar
- ☐ Dragonera
- ■ Port d'Andratx
- ☐ Sa Coma
- ■ Sant Elm
- ■ S'Arracó
- ■ Rústica

TIPUS D'ACCÉS

- ■ Fàcil
- ☐ Difícil
- ☐ amb vehicle de tracció total
- ☐ amb vaixell

GRAU D'ACCESSIBILITAT

- ■ Accessible
- ☐ Parcialment accessible
- ☐ Innaccessible

COORDENADES UTM.
Inici
447625.95 ; 4317584.00
Final
452523.78 ; 4386850.61

3 ELEMENTS PROTEGITS

S'hauran de conservar íntegrament tots els béns catalogats així com totes les parts que els integren. Junt amb el conjunt d'elements que l'envolten i que es troben inventariats al seu Pla Especial.

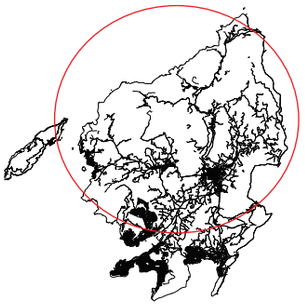

Ajuntament d'Andratx
patrimoni andratx

EP577

RUTA DE PEDRA EN SEC
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

4 DESCRIPCIÓ

AUTORIA. Desconegut
CRONOLOGIA. s.XVIII- XIX

ESTIL. Infraestructura viària

CLASSIFICACIÓ DEL SÒL

- [x] Urbà
- [ ] Urbanitzable
- [ ] Sòl rústic comú
- [x] Rústic protegit
  - [ ] AANP (Àrea natural d'especial interès d'alt nivell de protecció)
  - [x] ANEI (Àrea natural d'especial interès)
  - [x] ARIP (Àrea rural d'interès paisatgístic)

RÈGIM DE PROPIETAT

- [x] Consell Insular
- [ ] Fundacions
- [ ] Govern Balear
- [ ] Govern Central
- [ ] Institucions Eclesiàstiques
- [x] Municipal
- [x] Particular
- [ ] Altres

OBSERVACIONS.

DESCRIPCIÓ.

Itinerari senderista definit i senyalitzat per tal de facilitar el trànsit a peu dels usuaris i el contacte amb l'entorn natural, cultural i paisatgístic de la Serra de Tramuntana. Està dissenyat per presentar un grau de dificultat baix i adreçat a un públic el més ampli possible.
Aquest itinerari va acompanyat de la recuperació del viari tradicional, contribuint així a la seva conservació i protecció com eix vertebrador de la rehabilitació i divulgació del patrimoni rural mallorquí.

HISTÒRIA.

El municipi d'Andratx, al igual que els altres municipis ubicats a la Serra de Tramuntana, conserva una xarxa de camins documentats des d'època antiga caracteritzats per una adaptació a la complicada orografia i que servien com element de cohesió i connexió tant intern de la contrada com amb el reste de l'illa. La documentació històrica ens indica l'existència de vials des d'època romana (EP166), encara que aquesta informació s'amplia en època medieval amb el tramat de camins reials i la creació d'un mostassaf al poble d'Andratx per tal de mantenir i fer complir la legislació en matèria de camins. L'augment de l'explotació dels recursos naturals existents junt amb la segregació de moltes finques en petites i mitjanes explotacions des del segle XVI i XVII condicionà la creació d'un ampli ventall de camins distribuïts per tota la contrada. Aquesta ruta correspon a una gran tasca d'estudi, catalogació, senyalització i rehabilitació de camins que es desenvolupà des de 1988 per part del Consell Insular de Mallorca. Tot això, quedà desenvolupat en un Projecte de Ruta de Pedra en Sec l'any 1999 quan queda aprovada pel Ple del Consell Insular de Mallorca. L'any 2002 queda homologada provisionalment com ruta de Gran Recorregut (GR 221) per la Federación Española de Montaña y Escalada. L'any 2008 s'aprova el primer Pla Especial d'Ordenació i Protecció que es finalitzà l'any 2015.

BIBLIOGRAFIA.

·A.A.V.V. (2002). *Guia dels pobles de Mallorca. Andratx.* Inca: Hora Nova S.A.
·A.A.V.V. (2007). *Catàleg de camins del terme municipal d'Andratx.* Consell Insular de Mallorca. Departament de Medi Ambient i Natura.
·ENSEÑAT PUJOL, G. (2006). *Andratx i la seva rodalia segons les descripcions de cronistes i viatgers (segles XIII-XIX).* . En I Jornades d´estudis locals d´Andratx. Palma: Ajuntament d´Andratx.
·GARCIA, J. (1964-80). *Rutes amagades de Mallorca.* Palma. Imp. Politècnica.
·HABSBURGO, L. S. (Archiduque Luis Salvador de Austria) (2002). *Les Balears descrites per la paraula i la imatge, Volum V.* Palma: Govern de les Illes Balears, Sa Nostra y Grup Serra.

5 ESTAT DE CONSERVACIÓ

DEL CONJUNT DE BÉ
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA COMPOSICIÓ VOLUMÈTRICA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ESTRUCTURA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LA FAÇANA
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE LES TEULADES
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS INTERIORS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

DE L'ENTORN
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ■ Mitjà
- ☐ Ruïna

DELS ESPAIS COMUNS
- ☐ Bó
- ☐ Dolent
- ☐ Mitjà
- ☐ Ruïna

6 DIRECTRIUS D'INTERVENCIÓ

INTERVENCIONS ADMISSIBLES.

Només es permetentant les obres estipulades dins el seu Pla Especial com les obres de manteniment, consolidació i restauració, establertes en aquest catàleg. Excepcionalment, es permetran les obres de rehabilitació. Qualsevol tipus d'intervenció estarà subjecte a les directrius establertes en el punt 2 de la normativa del catàleg. Sempre que la intervenció ho requereixi caldrà presentar un estudi arqueològic/històric realitzat per tècnic competent. Així mateix, serà preceptiva la inspecció per part dels tècnics municipals amb la finalitat d'establir les actuacions adients per a cada tipus d'intervenció plantejada. No es permet la col·locació de publicitat, cables, antenes, etc, o bastir instal·lacions de serveis públics o privats que n'alterin greument la contemplació.

OBRES PERMESES
- ■ Manteniment
- ■ Consolidació
- ■ Recuperació/Restauració
- ☐ Condicionament
- ☐ Reestructuració
- ☐ Reconstrucció
- ☐ Ampliació
- ■ Rehabilitació
- ☐ Enderroc

INTERVENCIONS PREFERENTS.

Aquelles obres de restauració, consolidació i manteniment necessàries per evitar el deteriorament de l'element. En particular, aquelles obres que suposin la íntegra conservació en el lloc de la tècnica, les dimensions, el sistema constructiu i els materials originals que constitueixen aquest element (paviments, parets, etc). Restaurar aquells trams del mur de pedra que acompanya el camí i que es troben parcialment esfondrats. Retirada de l'excés de vegetació. No desatendre la unitat del conjunt etnològic que conformen aquest element i la resta d'elements relacionats que l'envolten. Protegir l'entorn més immediat. I prioritzar les obres que es projecten al seu Pla Especial.

ENTORNS DE PROTECCIÓ

L'entorn de protecció del bé és el que queda gràficament representat en l'apartat 11. Documentació Gràfica de la fitxa de catàleg. Aquest entorn també es troba regulat pel seu Pla Especial on queden inclosos un conjunt d'elements de patrimoni històric, artístic i etnològic com les infraestructures de serveis i equipaments complementaris. El volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en aquests entorns de protecció dels bens no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En aquests entorns es prohibeix qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori així com qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

7 INTERVENCIONS (data)

TIPUS

- [x] Conservació
- [x] Consolidació
- [ ] Esbucament
- [ ] Estudi documental
- [ ] Intervenció arqueològica
- [ ] Nova construcció
- [x] Reforma
- [ ] Rehabilitació
- [ ] Restauració
- [x] Altres

OBSERVACIONS.
Alguns trams de la Ruta de Pedra en Sec es troben oberts i senyalitzats des de 2010. Des del 2008 s'han realitzat diverses obres de manteniment, consolidació i conservació de diversos trams de la ruta realitzats tant per l'Ajuntament d'Andratx com pel Consell Insular de Patrimoni

8 USOS

ANTERIORS

- [ ] Altres
- [ ] Agrícola-ramader
- [ ] Agroturisme
- [ ] Administratiu
- [ ] Associacions
- [ ] Banc
- [ ] Comercial
- [ ] Culte
- [ ] Decoratiu
- [ ] Defensiu
- [ ] Desocupat
- [x] Espai de lleure
- [ ] Forn
- [ ] Funerari
- [ ] Habitatge
- [ ] Industrial
- [ ] Restaurant
- [x] Obra d'enginyeria
- [ ] Militar
- [ ] Sanitari
- [ ] Serveis-Administració pública

ACTUAL
En relació al règim d'usos permesos actualment s'estarà al que disposa la classificació, definició i condicions establertes a les Normes Subsidiàries del Planejament d'Andratx per a la zonificació on es trobi el bé.
Junt amb el que disposa el seu Pla Especial d'Ordenació i de Protecció.

OBSERVACIONS.

9 PROTECCIÓ

TIPUS DE PROTECCIÓ	Catàleg Municipal. Normes subsidiàries del Planejament Urbanístic
CATEGORIA	Integral
DISPOSICIÓ	
DATA	
REVISIÓ	2014

OBSERVACIONS.
Aquesta ruta es troba protegida amb el seu Pla Especial d'Ordenació i de protecció aprovat definitivament pel Ple del Consell de Mallorca, en sessió de data 21 de maig de 2015.

EP577

RUTA DE PEDRA EN SEC
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

11 DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

EP577

RUTA DE PEDRA EN SEC
Béns d'Interès Paisatgístic
s.XVIII-XIX
Protecció. Integral

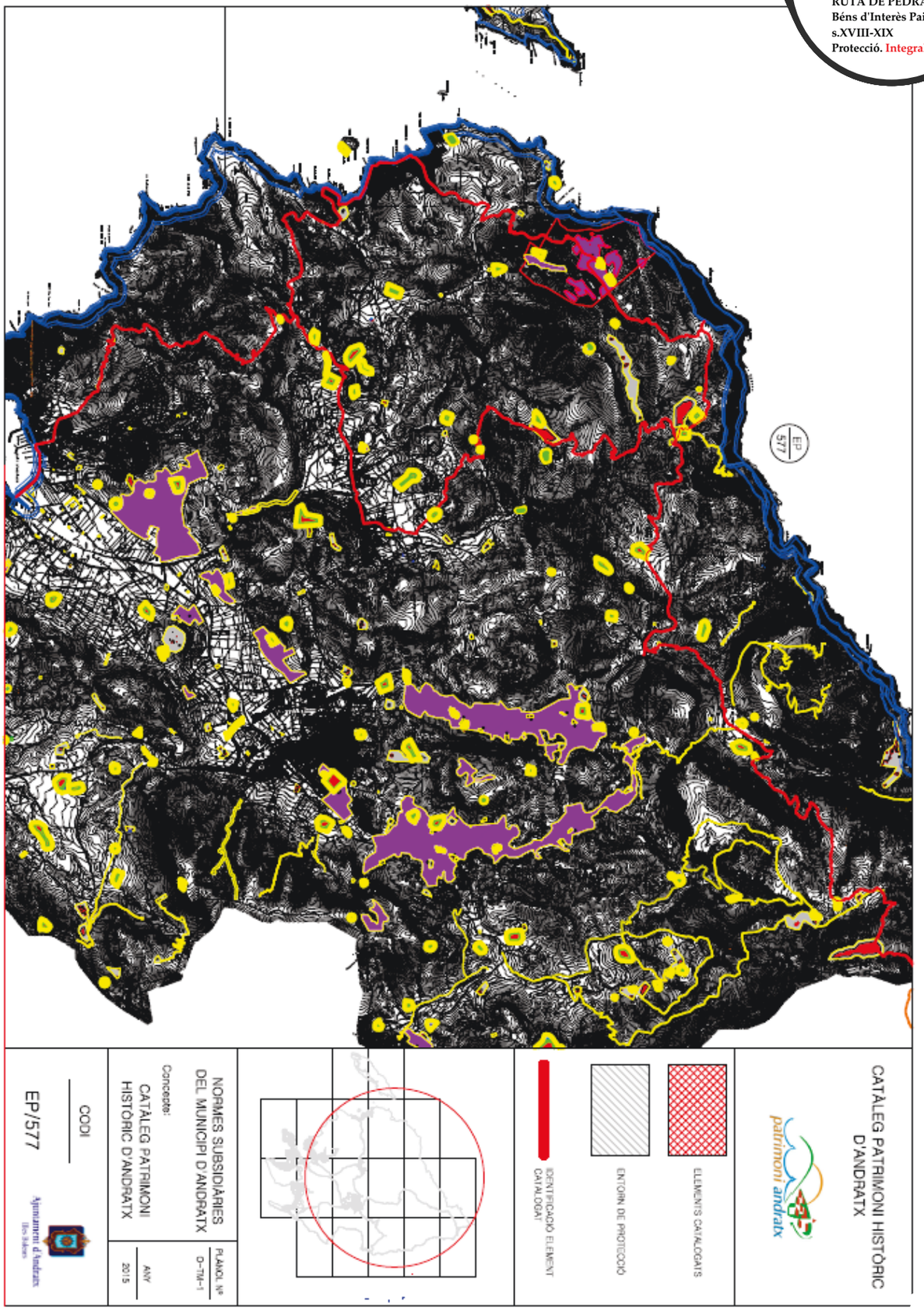

Ajuntament d'Andratx
patrimoni andratx